

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶/۰۷/۲۵

کبير عبادی

فرهنگ شهری چیست؟ کابل جان و فرهنگ شهرنشینی ما

کبير عبادی

فرهنگ شهری تنها بودوباش در شهر نیست؛ فرهنگ شهری یعنی بلد باشیم چی قسم با هم زندگی کنیم، به حقوق یکدیگر احترام بگذاریم و شهر خود را خانه مشترک همه بدانیم.

همشهریان عزیز و دوستان گرامی!

وقتی از فرهنگ شهری گپ می‌زنیم، منظور ما تنها سرک‌های پخته، تعمیرهای بلند، مارکیت‌های کلان و موترهای قیمتی نیست. شهر زمانی واقعاً زیبا و بافرهنگ می‌شود که مردمش طرز زندگی باهمی را بلد باشند، به یکدیگر احترام کنند و بدانند که کوچه، سرک، پارک و پیاده‌رو ملک شخصی هیچ‌کس نیست؛ این‌ها حق عامه و مال همه ماست.

کابل جان ما، با این همه تاریخ، خاطره و هویت فرهنگی، تنها به سرک‌های نو و تعمیرهای مقبول ضرورت ندارد؛ به شهروندانی هم ضرورت دارد که فرهنگ شهرنشینی را در عمل نشان بدهند. مردمی که شهر خود را دوست داشته باشند، پاکی و نظم آن را مراعات کنند و در برابر حقوق دیگران احساس مسئولیت داشته باشند.

بیایید کمی با خود صادق باشیم!

همه از کثیفی سرک‌ها شکایت داریم، اما گاهی خود ما زباله را در سرک می‌اندازیم. از بی‌نظمی ترافیک گله می‌کنیم، اما وقتی پشت فرمان می‌نشینیم، می‌خواهیم زودتر از دیگران به مقصد برسیم؛ حتی اگر حق کسی تلف شود. از بندش پیاده‌روها شکایت داریم، اما گاهی خود ما راه عبور مردم را بند می‌کنیم.

پس مشکل تنها از شهر نیست؛ بعضی وقت‌ها مشکل از رفتار خود ما هم است.

فرهنگ شهری از همین کارهای کوچک روزمره شروع می‌شود.

از این‌که کثافات خود را در جای مناسب بیندازیم، در ترافیک حق کسی را نخوریم، نوبت دیگران را رعایت کنیم، با همسایه، دکاندار، راننده، کارگر و رفتگر با احترام برخورد کنیم و به مال عامه همان‌قدر ارزش بدهیم که به مال شخصی خود ارزش می‌دهیم.

دست‌فروشی، حق نان پیدا کردن و مسئولیت شهروندی

یک موضوع مهم دیگر که در بحث فرهنگ شهری نباید از قلم بیفتد، وضعیت دست‌فروشی است که در پیاده‌روها و کنار سرک‌های عمومی، بدون رعایت نظم و نظافت، بساط پهن می‌کنند و راه رفت‌وآمد مردم را بند می‌سازند.

ما می‌دانیم که بسیاری از این هموطنان ما برای پیدا کردن یک لقمه نان حلال زحمت می‌کشند و شرایط اقتصادی هم برای همه آسان نیست. هیچ انسان باوجدانی نمی‌خواهد نان کسی را قطع کند؛ اما در کنار حق نان پیدا کردن، حق استفاده از پیاده‌رو و سرک عمومی را هم باید در نظر گرفت.

پیاده‌رو برای عبور مردم ساخته شده است، نه برای این‌که هر کس هر قسم دلش خواست، در آن بساط پهن کند. وقتی راه مردم بند باشد، یک مادر با طفلش، یک پیرمرد، یک فرد دارای معلولیت و دیگر عابران مجبور می‌شوند به سرک موتررو بروند و جان خود را با خطر روبه‌رو بسازند.

از طرف دیگر، وقتی باقی‌مانده مواد خوراکی، پلاستیک و کثافات در اطراف بساط‌ها رها شود، محیط ناپاک می‌گردد و چهره شهر ما خراب می‌شود. این وضعیت نه به نفع مردم است و نه به نفع خود دست‌فروشان.

نان پیدا کردن حق هر انسان است، اما استفاده از فضای عامه هم باید با رعایت حق دیگران باشد.

د پانو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په څیر و لولئ

از دست‌فروشان عزیز انتظار می‌رود که پاکی و نظافت را مراعات کنند، راه عبور مردم را بند نسازند و به حقوق دیگر شهروندان احترام داشته باشند. در عین زمان، از شاروالی و اداره‌های مسئول هم انتظار می‌رود که برای این هموطنان جای مناسب و منظم در نظر بگیرند تا هم مردم بتوانند به آسانی رفت‌وآمد کنند و هم دست‌فروشان از راه حلال نان پیدا کنند.

راه حل، نه بی‌نظمی است و نه نادیده گرفتن مشکلات اقتصادی مردم؛ راه حل، نظم، نظافت، تطبیق عادلانه قانون و پیدا کردن یک راه مناسب برای همه است.

فرهنگ شهری به لباس و جیب نیست!

فرهنگ شهری یعنی وقتی از خانه بیرون می‌شویم، تنها به فکر آسایش خود نباشیم. بدانیم که دیگران هم حق دارند در یک محیط پاک، آرام و مصون زندگی کنند.

یعنی به کلان‌سال‌ها احترام کنیم، با زنان و کودکان برخورد مسئولانه داشته باشیم، حق افراد دارای معلولیت را در رفت‌وآمد در نظر بگیریم و هیچ‌کس را به خاطر لباس، لهجه، وضعیت اقتصادی یا محل بودوباشش کم نگیریم.

فرهنگ به لباس قیمتی، موتر آخرین مودل و خانه چند منزله نیست؛ فرهنگ به اخلاق، تربیه، شعور اجتماعی و طرز برخورد انسان است.

ممکن است کسی در یک خانه ساده زندگی کند، اما با ادب، پاکیزگی و رفتار نیک خود، نمونه یک انسان بافرهنگ باشد. در مقابل، ممکن است کسی در بهترین تعمیر بودوباش داشته باشد، اما با بی‌نظمی و بی‌احترامی به حقوق مردم، هنوز معنای واقعی فرهنگ شهری را درک نکرده باشد.

مسئولیت تنها به دوش مردم نیست!

البته مسئولیت اداره‌های شهری هم کم نیست. شاروالی و نهادهای مربوطه باید در جمع‌آوری کثافات، تنظیم ترافیک، پاک‌کاری شهر، حفظ فضای سبز، باز نگهداشتن پیاده‌روها و تنظیم فعالیت دست‌فروشان وظیفه خود را درست انجام بدهند.

قانون باید بالای همه یکسان تطبیق شود؛ نه این‌که با یک نفر برخورد شود و دیگری به حال خودش گذاشته شود. اداره‌های مسئول باید هم از حقوق عابران حفاظت کنند و هم برای کسانی که از راه دست‌فروشی نان پیدا می‌کنند، رامحل عملی و منصفانه در نظر بگیرند.

اما ما شهروندان هم نباید همیشه دست به سینه بنشینیم و تمام گپ‌ها را به گردن دیگران بیندازیم. شهر با همکاری اداره‌ها و مردم آباد و زیبا می‌شود.

بیایید از خود شروع کنیم!

دوستان عزیز و همشهریان گرامی!

اگر می‌خواهیم کابل جان ما پاک، منظم، زیبا و قابل زندگی باشد، باید از خود شروع کنیم؛ از خانه خود، از کوچه خود و از رفتار خود.

اگر زباله داریم، در جای مناسب بیندازیم. اگر پشت فرمان هستیم، حق دیگران را رعایت کنیم. اگر در پیاده‌رو بساط داریم، راه مردم را بند نسازیم. اگر دکان‌دار هستیم، پیش دکان خود را پاک نگه داریم. اگر در فضای عامه قرار داریم، آسایش مردم را در نظر بگیریم.

به جای این‌که همیشه بگوییم «کابل چرا این رقم است؟»، یکبار هم از خود بپرسیم: «من برای بهتر شدن کابل خود چی کرده می‌توانم؟»

اگر هر کدام ما یک قدم برداریم، همین قدم‌های کوچک می‌تواند تغییرهای کلان به وجود بیاورد.

کابل جان تنها جایی نیست که در آن بودوباش داریم؛ کابل خانه مشترک همه ماست. حفظ پاکی، نظم، زیبایی و حرمت آن، مسئولیت مشترک همه ماست.

بیایید باشند کابل بودن را تنها به داشتن آدرس در این شهر خلاصه نکنیم؛ بیایید شهروندانی مسئول، بافرهنگ و دلسوز باشیم. شهری که مردمش به یکدیگر احترام داشته باشند، به قانون ارزش بدهند و در برابر بی‌نظمی و ناپاکی بی‌تفاوت نمانند، بدون شک جای بهتری برای زندگی خواهد بود.

با آرزوی یک کابل پاک، منظم، مقبول و پُر از فرهنگ، مدنیت، احترام و همدلی.